

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2013. FEBRUÁR XXIV.ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Műemléktemplomok a Partiumban (11.)

Somlyóújlak egyhajós, nyugati tornyos téglatemploma meglehetősen sajátos térképzésű. Jelenlegi szentélyét, mely a hajóval azonos szélességű, 1846-ban építették, miután az eredeti szentélyt omlásveszély miatt le kellett bontani. Ez szemtanúk szerint „kerek és boltozatos volt, belül hatszöget képző gerinccel”, egy a pontos alaprajzát tisztázó ásatás mindenesetre lényegesebb támpontokat nyújthatna – a leírás ugyanis többféleképpen értelmezhető és takarhat egy utólagos átalakítást is. Egyedi koncepciójú a hajó felső részének falvastagságában kialakított keskeny dongaboltozatos karzat-folyosó, mely körbefut a kerítőfalak mentén az egykori diadalív vonaláig. A karzatos – melyre a feljárást a hajó délnyugati belső sarkából induló, s a nyugati falban kialakított lépcső biztosítja a torony első emeletén keresztül – délen négy rézsús ablak, északon öt tölcseres béltetű körablak világítja meg. Asszimmetrikus a jelenleg kazettás síkmennyezetű hajóterre néző belső nyílászor elrendezése is: délen kettős félköríves ablakok váltják egymást hosszú rézsús béltetű résablakokkal. A hosszfalak alsó részén – mintegy a falvastagság oldására kínálkozó megoldásként – négy-négy félköríves, vakárkászerű falifülke kapott helyet. Ma befalazott, félköríves lezárású, románkori bejárati kapuja a második déli fülke mezejében nyílt.

A négyemeletes toronytest a hajófalak magasságáig négyzetes, fölötté nyolcszögű alaprajzú. Első emeletét három oldalról két-két kisméretű tölcseres körablak, a másodikat pedig egyenes szemöldökű ablakok világítják meg. Két felső szintjének lizenákkal keretelt, felül félköríves mélyített mezejében öt volutás fejezetű oszlopos ikerablak, illetve nyolc, utólag kiszélesített ablak helyezkedik el.

Debreczeni László 1933-ban egy, akkor a hajó második északi falifülkéjének mezejében még látható freskórészletről készített vázlatot, azóta szorgos kezek eltávolították a középkori vakolatrétegek jórészét, de egy jövőbeni restaurálás talán még találhat maradványokat.

Az 1783-ban felszentelt barokk torony mögött a 20,75x10,30 m-es hajóterével és 12,20 m hosszú szentélyével a **szilágynagyfalusi** templom az egykori Szilágy vármegye második legnagyobb középkori egyháza. Az 1995. évi tatarozási munkálatok során előkerült részletekkel gazdagodott műemlék viszonylag jól őrzi XV. századi állapotát, bár az

A szilágynagyfalusi az egykori Szilágy vármegye második legnagyobb középkori temploma

eredeti négyszakasos hajóboltzat helyén ma kazettás famennyezet áll, a vakolat alatt láthatóvá vált falpilléreit pedig teljes magasságukban lefaragták. Kiderült, hogy a déli bejárat előtti élkeresztboltozatos előcsarnok egykorú a hajóval, kívülről tagolatlan kőbéltetű csúcsíves árkáddal nyílt. Az előcsarnok hajó felőli falán a boltzat ívmezejét kitöltő, eszkatologikus tartalmú Vir Dolorum-ábrázolás került elő. A jelenetet 2003-ban Lángi József restaurátor tisztította meg és konzerválta.

Mind a nyugati, mind az északon kibontott kapu csúcsíves. A szentély ablakmérműveinek három- illetve négykarélyos formáival szemben a hajónál késő gótikus elemek jelennek meg. A szentélyben az elfalazott szemöldökgyámos sekrestyeajtó és a háromkaréjos lezárású szentségtartó fülke szárain a tagozatokat lefaragták, és a déli oldal csúcsíves ülőfülkéje is meglehetősen lepusztult állapotban van. Boltzata félnyolcszögű keresztmetszetű falpillérekön nyugszik, ezek tartókonzoljaiból egyetlen csonk maradt tanúnak. A hálóbolt-

HETEDIK KÜRTSZÓ

Az igazi bőjt, a szeretet

Lassan túl vagyunk a farsangon, a „vigadózás, tréfálkozás idején”, és hamvazószóddal elérkezik a bőjti időszak, amely húsvétig, Jézus halálából való feltámadásáig tart.

Az ünnepes félév azonban tovább folytatódik pünkösd utáni Szentháromság vasárnapjáig. Azután következik az ünneptelen félév adventig, amikor újra kezdődik a Krisztusvárás ideje. Persze, ez alatt is vannak ünnepeink. Az előzőek viszont szorosan Jézus életéhez kapcsolódnak.

Bízunk abban, hogy Isten mindvégig velünk lesz és megáldja mind ünnepnapjainkat, mind munkás hétköznapjainkat. Hiszszük, hogy megőriz és áldásait gazdagon kiárasztja életükre és munkáinkra, mint eddig is. Mert semmink sincs, amit ne Tőle kaptunk volna. Amint a Bibliából tudjuk, minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosság Atyjától száll alá, akinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka. (Jak 1,17)

Hiszem és vallom, hogy Isten úgy lesz valóságga életünkben, úgy áld meg, ha örömet szerzünk Neki, azzal, hogy Rá figyelünk, tanácsait megtartjuk, engedelmeskedünk Igéjének és megéltük azt. Vegyük nagyon komolyan a bőjtöt. Tartsuk távol magunkat a bűntől, szeressük Isten és egymást tiszta szívből, őszintén és igazán. Ez az igazi bőjt! Ezt kedveli Isten, és ez szolgálja a mi lelki és testi javunkat is. Ehhez az szükséges, hogy fogadjunk el Istentől néhány jó tanácsot a Zsid 12. és 13. részei alapján.

1. Tegyük félre minden akadályt és a megkönyékező bűnt, kitarással fussuk meg az előttünk lévő küzdőtér, nézve a hitnek fejedelemre, Jézusra. Soha ne adjuk fel!

2. Harcoljunk a bűn ellen, és Jézussal győzni fogunk!

3. Fogadjuk el az intést és a próbát!

4. Bátorítsuk és buzdítsuk egymást!

5. Vigyázzunk, hogy Isten kegyelméből ki ne essünk!

6. Kövessük mindenki irányába a békeséget és a szentséget!

7. Ne legyen senki istentelen, hitetlen! Higgyünk az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben, a Szentháromság Istenségben!

8. Járuljunk a Sion hegyéhez, a templomba. Ne vessük meg azt, aki szól és amit szól. Vállaljuk Jézus tanítását, Őt hallgassuk!

EMŐDI TAMÁS

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

JÓZSA FERENCZ

FOLYTATÁSA A 6. OLDALON

Búcsú Csép Sándortól /4. Kitekintő /8. Melléklet: Egyházi sajtó /I-II.

„Hálát adunk Istennek és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjának... mivelhogy hallottuk a ti hiteteket a Krisztus Jézusban és a szeretetet, amellyel minden szentekhez vagytok, a mennyekben néktek eltett reménységért...” Kol 1,3-6

A Kolossében élő gyülekezet Krisztusba vett igaz hitben, a szentek iránti szeretetben és a mennyre mutató reménységben élt. Noha ebben a városban is tévhitásokat kezdtek el terjeszteni, a kolossébeli keresztyének igaz hitben és szeretetben éltek. Pál meghallotta a kolossébeli gyülekezet jó hírét, hitben és szeretetben való állhatatosságát. Pál, noha börtönben volt, hálát adott értük is, hitben, szeretetben, reménységben való megmaradásukért is.

Mi jellemző a te gyülekezetedre? Van-e alapja annak, ha gyülekezetedről van szó, hogy igaz hitben és szeretetben éltek? Van-e tisztelet és szeretet a szentek, azaz az Istentől megszentelt, elhívott emberek, szolgálattevők iránt? Hálaadásod forrásává vált-e gyülekezeted, gyülekezetek hitélete, szerszolgálat? Észrevetted és megköszönted mindazokat a lelki gyümölcsöket, melyeket eddig gyülekezetedben kaptál?

Számot adsz előbb-utóbb arról is, hogy saját gyülekezetedben mit munkáltál: igaz hitet és szeretetet, vagy hamisságot és szeretet-nélküliséget, építettél vagy romboltál gyülekezetedben, vagy távol tartottad magad tőle és Istentől.

„És Ő előbb volt mindennél, és minden Őbenne áll fenn. És Ő a feje a testnek, az egyháznak: aki a kezdet, elsőszülött a halottak közül...” Kol 1,17-18

A Lélek csendje

Kolossében a keresztyének hite és szeretete a hamis tanítások miatt próba alá került. Az egyik ilyen tévhités a teremtéssel volt kapcsolatos. A tévhités azt terjesztette hamis világméretben, hogy a csillagok mozgásában, képében, az angyalok uralkodásában, a kikutathatatlan természeti erőiben, az ősök istenségének titokzatos, megismerhetetlen működésében kell keresni életre és halálra, a termékenységre és a terméketlenségre a helyes magyarázatokat.

Ezzel a hamis istenképpel, hamis teremtés- és világszemlélettel szemben hangsúlyozza Pál apostol az igaz hitismeretet, a világmindenség megteremtésére vonatkozó ősokeket és végső célját. Pál egyetlen egy szóba sűríti a teremtés és az isten-kép lényegét: Krisztus. Krisztus minden teremtett dolognál előbb létezett, mint Fiú-Isten, az Atyával egyenrangú félként részt vett a te-

Kovács Lajos Emil: Januári utca (Felsőbánya)

remtésben. Ő a kezdet, Ő az első, Ő nem teremtett, hanem volt, van, ahogyan a teremtő Atya is volt, van, örökké létező személy. Krisztus Jézus, mint Fiú-Isten tehát nemcsak világteremtő, de világfenntartó is, Őbenne áll fenn a teremtett világ.

Pál egyszerűen fogalmazza meg az isten-képet: Isten látható képe Krisztus. Aki látja és megismeri Krisztust, az meglátja és megismeri a teremtő Atya-Istent. Egyedül Krisztus az Úr a világmindenség, a te életed, sorsod felett.

„Annakokáért ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafelvalókat keressétek, ahol a Krisztus van, az Istennek jobbján ülve.” Kol 3,1

Pál úgy néz a kolossébeli keresztyénekre, mint akik az Úr Krisztusban hisznek és nem hisznek uraknak, a Krisztus hatalma alá vetett és az Úr által legyőzött földi fejedelemségek, teremtett angyalok, emberi hatalmasságok üres bölcsekedéseinek.

Mivel a keresztyének feltámadtak Krisztussal egy új életre, Krisztus életének részeivé váltak. A keresztyének egy más dimenzióban kezdenek el élni, ami a menny dimenziója, az odafelvalók, az örök haza dimenziója. A keresztyének élete Krisztusban már a mennyben van, ott van elrejtve, oda van elkészítve a végleges helyre.

Ha már feltámadtál a Krisztussal, ne bukj el azon, hogy az Úrnál alacsonyabb hatalmi rétegek hiszel, urakat az Úr fölé helyezel. Az odafelvalókkal való törődés még a hamis tanításokat is kiszűri, a hamis tanítókkal szembenáll.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HISZEM ÉS VALLOM

„Mit cselekedjem?”

Az erkölcsi törvény, a Tízparancsolat említése sokszor ellenérzést és szorongást vált ki az emberekből, beleértve a keresztyének nagy tömegeit is. Valamilyen gúzsba kötő, merev, az emberi lélek és élet bonyolultságaival szemben érzéketlen, régmódi, külső szabályokra gondolnak sokan. Elismerik ugyan, hogy lehet ezekben valami igazság, de úgy érzik, a súlyos emberi problémákhoz képest nagyon leegyszerűsíti a dolgokat a Tízparancsolat. Azt gondolják, hogy inkább csak lelki terhet ró azokra is, akik mértékül fogadják el, semmint hogy segítené rajtuk. Vagyis nem az emberi boldogság alapjának és védelmezőjének tekintik, hanem az ellenségének.

Pedig a Biblia egyik legnagyobb értéke az, hogy ezeket az örök érvényű, tökéletes törvényeket kinyilatkoztatja az ember számára. Elgondolkodtató tény, hogy az ember – önzése következtében – képtelen magától felfedezni ezeket az egyszerű, de életfontos-

ságú szabályokat. „Amit az emberek legnagyobb bölcsességük segítségével tudtak csak megismerni, azt a vallás a gyermekeiknek tanította.” (Blaise Pascal: *Gondolatok*, 444. tőredék)

A Tízparancsolatnak rendkívüli „méltósága” van a Biblián belül. Az Ószövetség népének, Izráelnek, Isten saját maga hirdette ki és írta fel kőtáblákra, amikor szövetséget kötött velük. A Tízparancsolat közlése a bűneset utáni egyetlen alkalom, amikor Isten jelenléte emberek nagy sokasága számára érzékelhető volt, hallhatták hangját, és átadta a saját kezével írt dokumentumot (2Móz 19-20. fejezet; 31,18).

A Tízparancsolat kőtábláit azután – Isten utasítására – a legszentebb helyen, a templom legbelső részében, az úgynevezett szentek szentjében, a frigylábadban kellett elhelyezni. Ezáltal világossá tette Isten, hogy ez a törvény az alapja és a célja az emberrel való szövetségkötésének.

Az Újszövetségben Jézus Krisztus maga tesz tanúbizonyságot a Tízparancsolat örök érvényű voltáról. A gazdag ifjú kérdésére: „Mit cselekedjem, hogy örök életet nyerjek?”, Jézus így válaszolt: „Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.” Amikor a fiatal ember tovább kérdezett: „Melyeket?”, Jézus a Tízparancsolat egyes parancsolatait sorolva megerősítette, hogy erre a törvényre gondold (Mt 19,16-19).

A Tízparancsolat a szeretet örök, és az egész világmindenségben érvényes erkölcsi alaptörvényének a bűnös ember számára való megfogalmazása. Isten mintegy féknek, visszatartó erőnek is szánta az elszabadult bűnnel szemben, ezért a legtöbb parancsolat tiltó formában hangzik el. De nem elég csak erről az oldaláról megvizsgálni, hanem minden egyes parancsolatnál meg kell fontolni azt is, hogy mit jelent annak „betöltése”. A parancsolatok „betöltése” – amin a tiltással ellentétes magatartás vagy cselekvés értendő – az igazság legfontosabb kívánalmaira mutat rá gyakorlati életünkben.

ORBÁN LEVENTE

VASÁRNAPI ISKOLA A BELÉNYESI-MEDENCÉBEN

Munka, adomány, imádság

Gazdára talált a 75 doboznyi ajándék

„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való” (Jak 1,17). Az adventi időszakban a Karcagi Nagykun Református Gimnázium, Egészségügyi Szakközépiskola és Kollégiumban ismét meghirdettük a cipősdoboznyi ajándékgyűjtést. A helyi református egyházközösséghez hasonlóan mi is cipősdobozokba készítettünk ajándékokat karácsonyra, rászoruló gyerekeknek, és a korábbi gyakorlatnak megfelelően a Belényesi-medence gyermekeinek vittük el.

Szenteste előtt két nappal egy lelkes kis csapat indult kora útnak Várasfenesre, 3 doboznyi ajándékkal, 3 zsáknyi ruhaadománnyal, valamint a vasárnapi iskolás foglalkozásokat segítő felajánlásokkal. A helyi Györffy István Táj- és Népiismereti Otthonban már nagy izgalommal fogadtak bennünket a vasárnapi iskolás gyerekek. Mint megtudtuk, voltak, akik a megbeszélte időpontnál egy órával korábban már kíváncsian vártak bennünket és az ajándékokat. Arra kértük a belényesi, belényessonkolyosi és körösjánosfalvi gyerekeket, hogy jöjjenek át Fenesre, ahol a tájház nyáron átadott közösségi épülete méltó helyszínt biztosít karácsonyi ünnepségünkhöz. Szinte leírhatatlan, amilyen örömmel és szeretettel üdvözölnek bennünket havonta a gyerekek, most például az egyik kislány papírból hajtogatott virággal szaladt oda hozzánk, és köszönte meg a munkánkat.

Természetesen, mint minden gyerek, ők is alig bírták kivárni, amíg bevittük az ajándékokat, de mi még tovább fokoztuk az izalmukat. Először karácsonyi énekeket énekeltünk, majd felolvastuk nekik Wass Albert Karácsonyi mese című novelláját. A jelenlévő ötven óvodás és kisiskolás gyerek

csöndben, figyelemmel hallgatta végig a karácsonyi történetet. Ezután következett a cipősdobozok átadása.

Gimnáziumunk diákjai és tanárai december utolsó heteiben számos játékot, iskolai felszerelést, plüssállatot, kártyát, szappant, tusfürdőt, édességet, szaloncukrot, könyvet, ruhát, stb. hoztak magukkal az iskola könyvtárába. Az utolsó tanítási napokban a Belényesi-medence vasárnapi iskoláiba járó gyerekeknek név szerinti csomagokat készítettünk. Ezeket a csomagokat adtuk át – áldott ünnepeket kívánva – a gyerekeknek. Megható volt együtt ünnepelni a sok-sok csillogó szemű, őszintén örülni tudó, hálás gyerekekkel. Így nekünk már az ünnep előtt megadatott annak az öröme, hogy másoknak szebbé tehetjük a karácsonyát.

A tájházat felépítő és működtető család közös ebéd mellett beszélgettünk meg az elmúlt évben végzett munkánkat, és vázoltuk fel az előttünk álló feladatokat is.

Egy szeretettel teljes nap után érkezünk haza fáradtan, de átélve a szeretet igazi parancsát.

Ez az ajándékosztás nemcsak arról szólt, hogy szegény sorsú gyerekeknek karácsonykor ajándékot juttatunk el, hanem éreztetjük velük, hogy ők is a testvéreink, az anyaországban élők is gondolnak rájuk, „egy vérből valók vagyunk”. Büszkéek vagyunk arra, hogy a szórványban, román többség között még őrzik magyarságukat, nyelvüket, hitüket, történelmi hagyományait. Reméljük, a jövőben is tudjuk őket ebben támogatni munkával, adománnyal és imádsággal.

Nagybányai évkezdés

„Íme, mily jó és mily gyönyörűsége, amikor együtt lakoznak az atyafiak”. (Zsolt 133,1) Január 7-én került sor a Nagybányai Egyházmegye soron következő, 2013-ban először összehívott adminisztrációs értekezletére. A gyűlésre az ideiglenesen berendezett esperesi hivatalban, a nagybányai Teleki Magyar Házban került sor.

Az adminisztrációs gyűlésen élénk vita bontakozott ki a 2012-ben, Isten dicsőségére végzett munkáról és a 2013. évi tennivalókról. Örömmel állapította meg az értekezlet, hogy megnyugtatóan alakul az egyházmegye anyagi helyzete, amely egy évvel ezelőtt még kétségbeesítően kritikus volt. Egyházmegyénk híveinek, gyülekezeteinek egyházunk iránti felelősségéről tett tanúbizonyságot az a szolidaritás, amely 2012-ben érvényesült, és melynek eredményeként az év végére anyagi gondjaink nagy része megoldódott.

Nt. Varga Károly esperes kezdeményezésének köszönhetően immár második alkalommal került megrendezésre az adminisztrációs gyűlés vezetőivel az úgynevezett lelkipásztori utószilveszter. Az utószilveszteri szeretetvendégségre az egyházmegye lelkipásztorait elkísérték feleségeik, családtagjaik, valamint az egyházmegye főgondnoka is meghívást kapott.

A fehér asztalnál eltöltött idő jó lehetőséget biztosított az egyházmegyét foglalkoztató kérdések továbbgondolására; a barátságok elmélyítésére, az esetleges vitás kérdések megoldására, az ellentétek nagyobb megértéssel való kezelésére. Az összejövetel pozitív hozadékaiként, említése méltónak tartom a Teleki Magyar Házban szervezett Bitay Zoltán festőművész kiállításának megtekintését.

Köszönet Varga Károly esperes úrnak és családjának a jó hangulatú összejövetel kezdeményezéséért és megszervezéséért, a finom ebéd elkészítéséért és a felszolgálásért Varga Ildikó nagytiszteletű asszonynak, és nem utolsósorban a Teleki Magyar Ház vezetőségének, élén Dávid Lajos igazgatóval az ötlet megvalósításáért nyújtott segítségéért!

A találkozó az egyházmegye megerősítéséért folytatott munkánk eredményességébe vetett hittel, bizakodással zárult. Erre a hitre rendkívül szükségünk van kiemelt helyzetünkben! Istenbe bízva fáradozunk továbbra is megmaradásunkért és közösségünk további fejlődéséért.

„Ne félj te kicsiny nyáj, mert tetszett az Atyának, hogy néktek adja az országot”. (Lk 12,32)

AZ EGYETLENEMTŐL AZ ÁLDÁS, NÉPESSÉGIG

Búcsú Csép Sándortól

Elvégezte a református teológiát, de nem lett lelkész. Más pálya vonzotta. A nagyváradi sajtótanodában arra tanította a hallgatókat, amit manapság már miniszterelnöki szinten sem igen gyakorolnak: etikára és becsültre. Az erdélyi újságírás doyenjétől egy vele készült beszélgetés részletével búcsúzunk.

– *Hogyan kerültél kapcsolatba az újságírással?*

– Gyerekkori indíttatásra. Az érettségi banketten mondja a magyartanárom: úgy nézlek téged, mint egy leendő kommunista újságírót. Ezen jól kacagtunk, mert az, hogy kommunista újságíró legyek, elég valószínűtlen volt, tekintve, hogy papgyerek vagyok, nagyapám pedig egyenesen kapitalista volt. Tehát osztályidegennek, sőt osztályellenségnek számítottam. Ettől függetlenül is nagyon vonzott az újságírás. Felnéztem erre a társadalmi kasztra, erre az értelmiségi fajtára. A családi könyvtárban megvolt a Herczeg Ferenc szerkesztette *Új Idők* folyóirat és Ady publicisztikája. Ezeket már tizenévesen olvastam, ez is befolyásolt, amikor úgy döntöttem, újságíró leszek. A jogra felvételiztem, be is jutottam, de hamarosan ki is „rámoltak”, származási okok miatt. Az '56-os forradalmat követő években ugyanis elkezdődött egy „tisztogatás”. Akkor iratkoztam be a teológiára. Elvégeztem, de nem lettem lelkész. A lelkészi pálya folytatásához nem éreztem hivatást, elég erős magamban. 1963-ban volt egy enyhülési folyamat, amikor nem nézték annyira a származást. Beiratkoztam a filozófiára, el is végeztem. A Kolozsvári Rádiónál volt hely, felvettek. Az írott sajtóban nem tudtam elhelyezkedni. Ott a káderproblémák még mindig erősen hatottak, illetve érvényesültek. Ahol meglátták az önéletrajzom – mert voltam a Brassói Lapoktól az aradi Vörös Lobogóig –, mindenünnen elküldtek. A rádiónál addig voltam, míg be nem indult a Román Televízió magyar nyelvű műsora. Bodor Pál hívott át, ott voltam 1983-ig. Akkor aztán minden további nélkül

Csép Sándor Máriaradnán, háttérben a kegytemplom (2005). Vetési László felvétele

úgy kirúgtak, hogy sehol sem tudtam a sajtóban elhelyezkedni. Két év munkanélküliség után kaptam „takarítónői” állást a Korunknál, Gál Ernő jóvoltából. Persze akkor sem közölhettem. Ott dolgoztam néhány esztendő Rácz Győző alatt, aki Gál Ernőt követte a főszerkesztői székben, majd néhány napot-hetét Kántor Lajos főszerkesztősége alatt. Aztán következett '89 végén a fordulat, amikor visszakerültem a Kolozsvári Rádióhoz, illetve létrehoztuk a kolozsvári regionális televíziót.

– *Kicsit még visszaugorva az évtizedekben, hogyan, és mi miatt rúgtak ki a román tévé magyar adásától? Mi kellett annak idején ahhoz, hogy egy embertől megváljanak?*

– Csak feltételezések vannak, többünket rúgtak ki a magyar-német közös szerkesztőségből, tudniillik együtt volt a német és a magyar rádió és televízió szerkesztősége. A négy szerkesztőségnek egy vezetője volt: Bodor Pál. A kirúgásomkor már nem ő volt a főszerkesztő. Lejött egy papír Ceaușescu-né kancelláriájából. Ő volt ugyanis a Minisztertanács mellett működő egyik testület elnöke. Egy brigádja hajtotta végre ezeket a meneszteseket. Csak kétsornyi szöveg volt: a következőknek nincs joguk, hogy a továbbiakban újságírói tevékenységet folytassanak. Sem a televízió, sem az ország más sajtóorgánumainál. Nem volt semmiféle magyarázat hozzá. Feltételezések persze vannak. Akkoriban futott egy színdarabom, nagy sikerrel játszották. A negyvenedik előadás után egyszerűen betiltották. Ez a *Mi, Bethlen Gábor* című dráma volt, amit nagy fejedelmünk születésének 400. évfordulójára írtam. Aztán volt egy filmem, az: *Egyetlenem*, a kalotaszegi szomorú népese-dési folyamatokról, az elnéptelenedésről. Ezt nacionalistának bélyegezték. Közismert volt jó kapcsolatom Tókes Lászlóval. Neki már a '70-es évek végétől, a '80-as évek ele-

CSÉP SÁNDOR ÉLETÚTJA. Csép Sándor, televíziós szerkesztő, riporter, politikus, az erdélyi magyar közélet kiemelkedő alakja hosszú betegség után, életének 75. évében, január 16-án hunyt el. 1938-ban született Aradon, középiskolát szülővárosában végzett, 16 évesen. Jogot tanult volna, de papgyerek lévén kirúgták, ezért a Protestáns Teológiai Intézetben tanult tovább, majd a Babeș-Bolyai Egyetem filozófiai karán szerzett diplomát. 1968-tól a kolozsvári rádió szerkesztője, 1972-től a Román Televízió Bukaresti Magyar Szerkesztőségének munkatársa volt. Társadalomrajzi riporttal az Utunk, Új Élet, Igazság, Vörös Zászló hasábjain szerepelt. A képernyőn legjelentősebb irodalmi portréi; Mikó Imrével és Dávid Gyulával közösen készített dokumentumfilmet Petőfi erdélyi útjáról; iskolariportjai és honismereti vetélkedői népszerűek voltak. Egy tévéfilmje a kolozsvári Hóstátot örökítette meg. Alkotásai közül nagy visszhangot keltett a kalotaszegi egyházról és ennek veszélyeiről készített Egyetlenem című riportfilmje (1975) s ennek bizakodó, fordulatot idéző folytatása (1979). A nevéhez köthető az Áldás, népeesség című, a gyerekvállalást népszerűsítő, az erdélyi nagycsaládokat támogató kezdeményezés. Hetvenedik születésnapjára írt írásában Bodor Pál ekként vélekedett róla: „Nem kétséges: romantikus lélek. Nem érzi jól magát semmiféle gondolati kicsinyességben, érzései erős gesztusokat igényelnek – és ezekhez akkor is ragaszkodott, amikor súlyos kockázatokkal jártak.” (Kronika)

jétől problémái voltak a hatalommal. Feltételezhető, hogy ezek együtt hatottak oda, hogy eltávolítsanak. Soha nem tudtam meg, nem jutottam odáig, hogy megkérdezhessem az „akadémikus asszonyt”: ez miért is történt, hogyan állt össze a lista. Amit megtudtam, az a következő volt: elszólta magát az egyik káderes szekus, hogy megfigyelték, illetve visszamenőleg meghallgatták, megnézték a műsoraimat, és kiderült, hogy két éven keresztül ki nem ejtettem a számon Ceaușescu nevét. Akkor, amikor minden lap első oldalán, minden számban az ő szövegei, beszédei jelentek meg. Hát ez is az egyik bűnöm volt...

– *Gondoltál már arra, hogy visszavonulsz a dolgozószobába és pihensz, olvasol, vagy képtelen vagy abbahagyni ezt az izgó-mozgó életet?*

– Ha végignézem a könyvtáramat, az el nem olvasott könyveket: azt látom, hogy úgy jó 150 évre be vagyok táblázva, ki sem kellene lépnem. Viszont azt hiszem alkati-lag vagyok arra predesztinálva, hogy állandóan jöjjen-menjen. Korábban, míg rádióriporter voltam, mondták is, hogy „dromomániás” vagyok, mert nem tudtam 2-3 napnál tovább helyben ülni. Ennek sok hátránya volt, de sok előnye is, mert ahogy Pascal mondja: Istent szeretnünk kell, hogy megismerhessük, az embereket pedig meg kell ismerjük, hogy szerethessük őket.

FÁBIÁN TIBOR

CSÉP SÁNDOR A HARANGSZÓRÓL. Csép Sándor, lapunk felkérésére, 2008 nyarán elemzést írt a megújult Harangszóról. Ebből idézzünk: „A csöndes meditációtól a mozgalmas egyházközéleti eseményekig barangolhatja végig a református olvasó mindazt, ami a Máramarostól a Bánságig, a Szilágyságtól a »nyugati végekig« számára érdekes és fontos.

Mindez nem a »reformátusságba« való bezárkózást jelenti, hiszen nyomon követhető szerkesztői szándék a tág horizont és a kitekintés, az ökümené, az általános magyar sorskérdések felé fordulás. Egyszóval a személyi és közösségi minőségében egyaránt meghatározott réteghez szól a lap.”

MŰEMLEKTEMPLOMOK...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

zat három csomópontját egy-egy csücskös illetve bevágott talpú pajzs díszíti: rajtuk a losonci Bánffy család és a Tomaj nemzetség címere, valamint Váradi Péter kalocsai érseké. Az 1995-ben történt helyreállításnak pozitív és negatív következményei is vannak: bemutatásra került néhány középkori részlet, kiegészítették a boltozat címerpajzsait, előkerült a falkép, korrózióvédő festést kapott a héjazat, ugyanakkor viszont önkényesen alakították át a boltozat gyámjainak csonkjait, és cementes vakolattal vakolták be a teljes templomot, aminek következményeként ma magasan – éppen a cementes összetételű részek magasságáig – átmedvesedtek a falak.

A középkori eredetű **krasznarécsei** református templom egy egymáshoz szervesen illeszkedő hajóból és egy poligonális záródású szentélyből áll, melynek sarkait támpillérek erősítik. Falkutatás nélkül nehezen dönthető el, hogy egy románkori hajóhoz épült hozzá utólag a szentély, vagy pedig ez utóbbi a korábbi. Ablakait a XVIII. században átalakították és csak a délkeleti oldal négy karéjos ablakszemét magába foglaló körablaka vall eredeti gótikus kialakításukról. A belsőt síkmennyezet fedi, délről és nyugatról portikusz csatlakozik az épülethez. A templomtól keletre áll a Szilágyság egyik legmonumentálisabb fiatornyos fa haranglábja, melyet gerendafelirata szerint 1754-ben készített Pap Tamás és Nagy Mihály.

A templom épségét rendkívüli mértékben veszélyeztetik a közelmúltban fokozottabbá vált földmozgások, csúszások, melyek jelentős repedéseket okoztak az épület számos pontján, gyakorlatilag minden oldalán, s amelyek a falazatok teljes magasságában

Somlyóújlak egyhajós, nyugati tornyos téglatemploma meglehetősen sajátos térképzésű

végighúzódnak. Ezek egyik – de egyértelműen nem egyetlen és nem fő – oka érzékelhetően a vízelvezetés megoldatlansága. Folyó évben elkezdődik a helyreállítás előkészítése felméréssel és a diagnosztikai vizsgálatok elvégzésével.

A kisméretű **kusalyi** egykori kolostor-templom torzón maradt ránk. Megmaradt részletformái magas minőségű kőfaragómunkáról tanúskodnak. A hajó tere kétszakaszos volt, a boltozatnak és vállainak már csupán csónka indításai láthatók. Pálcátagos bordái, a padlószintig lefutó, félhengeres falpilléren ülő gyámkövekről indulnak, jellegzetes, könyökbe tört megoldással. Szentélyének csak a déli – a toronyhoz és előcsarnokához csatlakozó mintegy két boltszakasznyi hosszú – kerítőfala, északon pedig a hajóhoz illeszkedő kétméternyi fala maradt épen. Szentélyfejének alapfalai és az észak felől hozzáépült kolostorépületek

nyomvonala helyenként kivehetők a terep szintkülönbségeiből, és viszonylag kis területen fekvő kolostorra utalnak, mely valószínűleg nem rendeződött belső udvar köré. A szentély falpillérei pajzsos konzolokra metsződnek.

Eredeti formájában áll a szentély és a hajó déli ízesülésénél a négyszintes torony. Földszintje dongaboltozatos és egy teret alkot az utólag kissé átalakított, feljárás biztosító előcsarnokkal, ahonnan szemöldökgyámos ajtón át juthatunk az első szintre. Maga a toronyalj megközelíthető volt nyugat felől, kívülről, egy csücsíves kapun keresztül, illetve egy teljesen azonos profilképzésű szemöldökgyámos ajtón át a szentélyből. Utólag mindkettőt befalazták, és egy új bejáratot nyitottak délről.

A főhomlokzat számárhátíves vimpertárolójának gazdagon rétegezett mély béléte van. Belső keretelését félkörbe íródo hármaskaréj alkotja, sarkaiban rozettákkal, s a középső ívben újabb hármaskaréjjal. A hajófalakat mintegy két méterrel visszabontották, s ennek estek áldozatául az ablakok mérműves záradécai is. Az északi hajófal keleti szakaszában utólag elfalazott, félköríves árkádníylás vezetett egy boltozott térbe – talán kápolnába.

A templom a kolostoralapító Kusalyi Jakcs család egyik temetkezőhelye volt, a hajója alatt feltételezett sírkamrák őrizhetnek még érintetlen sírokat.

A kolostor legkésőbb az 1557-es tordai országgyűlést követően megszűnt, felszereléseiket az eccsedí várbá menekítették. Az épületet – a szentély lebontása után csupán a diadalívnél elfalazott hajóját – ettől kezdve protestáns plébániatemplomként használták.

A templom restaurálásának kötelező feltételeként az épületkutatás és egy régészeti feltárás jelentős eredményekkel kecsegtet.

A kusalyi templom a kolostoralapító Kusalyi Jakcs család egyik temetkezőhelye volt

NEGRUNÉ RUHA ERZSÉBET

Ki bont ízeire
álmot

ki rak tüzet
a téli égre

ki vet árnyat
a napsütésre

ki bont ízeire álmot
ki hord arcán holdvilágot

ki rak fel kezével
ablakomra jégvirágot

Mi szükséges a jó presbiteri munkához? (2.)

Presbiterképzés című új rovatunk a presbiteri bibliaórák, presbiterképző találkozók témájához, valamint a presbiter egyéni önképzése számára és gyülekezetépítő szolgálatához kínál ötleteket, háttérrel. A rovat első anyagaként Péter Csaba, a Partiumi Keresztyén Egyetem oktatójának tanulmányát közöljük.

Kezd körvonalazódni, hogy milyen újabb területeken kell még a presbitereknek, mint gyülekezeti elöljáróknak működniük, és hogy ezekről kötelező módon be kell számolniuk. Ilyen munkaterületek: a kijelölt családok meglátogatása, szegények segítése, árvák neveltetése, engedetlenek megintése, egyházi alkalmazottak gondjainak megoldása. A kijelölt családok látogatása arra enged következtetni, hogy már a XVII. században felmerült a gyülekezetek – a jobb áttekinthetőség, gondozás és nyilvántartás miatti – körzetesítése, és egy-egy körzet élére presbiter állítása.

A presbiterképzés két és fél évszázadra lekerült a napirendről, és nagyon későn merül fel újra. 1922-ban írja Ravasz László a lelkészeknek, hogy a presbiterek képzését el kell kezdeni, ami azóta is, mind Erdélyben mind a Partiumban, csak akadozva folyik.

A gyülekezeti elöljárók nevelésének-oktatásának-továbbképzésének több irányba kell haladnia. Az irányokat a mindenkori életkörülmények, az életterület, a gyülekezet összetétele, az egyes személyek képzettsége, műveltsége, a pillanatnyi helyzet és a hosszú távú tervek határozzák meg. Így a nevelésen-képzésen belül sort kell keríteni olyan ismeretek elsajátítására is, amelyek nem állnak szoros összefüggésben sem a teológiai-vallási, sem a gyülekezetépítési-közösségépítési tevékenységekkel. Ilyenek a különböző gazdasági ismeretek, kereskedelmi és pénzügyi ismeretek. Ezekre a gyülekezet anyagi életének megszervezésében, „jólétének”, megélhetésének biztosításában van szükség. Mindezeket az ismereteket a megfelelő szakemberek irányításával, találkozókon való tapasztalatcserék során meg lehet szerezni.

Mindezeket megelőzve azonban a gyülekezeti elöljárónak szüksége van egy jól megalapozott teológiai, vallási ismerettárra is. Szomorú statisztikai adatok alapján azt lehet észrevenni, hogy a presbiterek vallási, teológiai műveltsége sok kívánnivalót hagy. A presbiterek több mint negyede – a valamikori konfirmációi oktatást leszámítva – nem olvasta el, vagy nem olvasta újra, egyik hitvallási iratot sem. A presbiterek jó egyharmada nem olvas naponként Szentírást. Aki el is olvassa a napi Igét, nem mindig látja, találja meg az összefüggéseket, nem tudja behelyezni a szövegkörnyezetbe, egy szóval: nem mindig érti meg az üzenetet. Átlag kétharmada a presbitereknek heti

rendszerességgel jár templomba, de a fennmaradó egyharmad ilyen-olyan oknál fogva csak havonta egyszer-kétszer „jut” el istentiszteletre.

A fentieket szem előtt tartva az állapítható meg, hogy a legnagyobb hiányosságok a Szentírás-ismeret körül vannak. Ezt azonban nagy részben önálló, szorgalmas munkával pótolni lehet. Amit nem lehet csupán egyéni munkával pótolni az a hitvallások ismerete, megértése. Itt már nem elegendő az egyszerű olvasás, ide szükséges a szakszerű magyarázat és a tanítás gyakorlatba való átültetése. Különösen nagy szerepe van a hitvallások ismeretének abban is, hogy miként lehet a megszerzett ismereteket rendszerezni, és a gyakorlatba átültetni. A kérdés az, hogy melyik hitvallás segítségével lehet ezt megtenni, illetve miért egyik, és nem a másik hitvallást használjuk erre a célra.

– *Miért a Heidelbergi Káté és nem a II. Helvét Hitvallás?*

– A hozzáférhetőség ma már nem jelent gondot. Az erdélyi helyzetet jól ismerve 25-30 évvel ezelőtt a legtöbb parókián megtalálható volt a Helvét Hitvallás egyetlen példánya, a Heidelbergi Kátéból azonban többtíz példány volt. Nem is igazán tudtak arról, hogy van még egy hitvallási iratunk is. Akiknek volt ilyen ismeretük, az csupán annyiból állt, hogy van még egy valamilyen irat, de azt nem ismerik, csak hallottak róla.

A Heidelbergi Kátét azonban – valamennyire – mindenki ismeri, hiszen ebből készült, készítették fel egykor a konfirmációra. Erre az ismeretanyagra – ha nem is túl nagy mértékű – fel lehet építeni a későbbiekben a presbiternevelési alkalmak tananyagát. A presbiterek tehát egy olyan ismeretanyag tanulmányozásával folytathatják a felkészülést, amelyik eléggé ismerős. Általában; ha nem is mind a 129 kérdésre, de részben ismerik a káté feleleteit. Különösen azok, akik már több éve szolgálatban vannak, és évről évre újrarahallják a konfirmációkor, vagy az azt megelőző napokban a kikérdezés, felmondás rendjén. Tehát egy ismertebb anyaggal könnyebben el lehet kezdeni, illetve folytatni lehet a felkészítést, mint egy teljesen ismeretlennel. Ez azonban nem zárja ki azt sem, hogy a feldolgozott témaköröket a Helvét Hitvallás megfelelő részével is alá lehet támasztani.

– *Hogyan lehet a gyülekezeti elöljárókat, presbitereket a Heidelbergi Kátével nevelni, képezni?*

– A felnőttek esetében nem lehet szokványos kátéórát tartani, de nem is ez a célunk, hiszen nem a „kátét kell megtanítani”, hanem a káté segítségével kell bizonyos, előre meghatározott olyan témaköröket kifejteni, melyek a gyülekezetépítő és -gondozó szolgálatban nagy segítséget jelentenek majd.

TÜRMEZEI ERZSÉBET

Ha nem teszek semmit sem

*Most nem sietek,
most nem rohanok,
most nem tervezek,
most nem akarok,
most nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.*

*Most megnyugosom,
most elpihenek
békén, szabadon,
mint gyenge gyerek,
és nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.*

*S míg ölel a fény
és ölel a csend,
és árad belém,
és újjáteremt,
míg nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten,*

*új gyümölcs terem,
másoknak terem,
érik csendesen
erő, győzelem...
ha nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.*

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

9. Legyünk mindig háládatosak és szolgáljuk Istent neki tetsző módon!

10. Gyakoroljuk a szeretetet és a vendégszeretetet!

11. Ne legyünk fősvények, adakozunk! A jótékonyaságról ne feledkezzünk meg!

12. Emlékezzünk meg elődeinkről, figyelmeztvén életükre kövessük hitüket!

13. Engedelmeskedjünk elöljáróinknak, és fogadjunk szót nekik, mert ők vigyáznak reánk és hitűnkre!

14. Mindenben tisztességesen járjunk el! Szeressük az igazságot!

15. Imádkozunk, dicsőítsük és magasztaljuk Istent mindenért!

Ha ezeket tesszük, jutalmat nyerünk: rendíthetetlen országot, Isten országát és örök életet. Itt a földön szeretetet, örömet, békességet, lelki nyugalmat, biztonságot és sok más áldást.

Testvéreim, kérdezheti valaki, hogy meg lehet-e mindezeket valósítani? Isten törvényei nem nehezek, mondja az Írás. Miért nem? Mert ha Isten kér valamit tőlünk, ha feladattal bízik meg, annak teljesítésére adja a maga erejét. Rajta hát, bőtőljünk! Ne vétkezzünk, mutassuk meg szeretetünket, és dicsőítsük ezzel mennyei Atyánkat.

OLVASÓLÁMPA

Élet internet és tévé nélkül?

Egy anya hat hónapra kizárta családját az internetet, a virtuális szórakozást. A kísérlet igen érdekes eredményeket hozott...

Pár éve jelent meg az angol könyvpiacra (és az Amazonon) dr. Susan Maushart ausztrál író nő legújabb könyve: *The Winter of Our Disconnect*.

A tanulságos írás arról szól, hogyan élte túl az író nő és három tini gyereke – a 14 éves Sussy, a 15 éves Bill és a 18 éves Anni – amikor Maushart hat hónapra kikapcsolta otthonukban az elektromos média minden formáját.

„Akkor ütött először szöveget a fejembe a gondolat, hogy talán valami nem stimmel a családi életünkben, amikor sms-t kellett küldönnöm a gyerekeimnek, hogy jöjjenek már vacsorázni” – meséli a *The Guardian*-nak Maushart a kísérlet és a könyv ötletéről. „A családjunk megszűnt családként működni, inkább emberek egy csoportja voltunk, akik együtt éltek, de csupán kifele működtek, a munkában, az iskolában, a szórakoztatásban és a szabadidőben egyaránt.”

Az író nő szerint közte és gyerekei között nem volt valós kapcsolat, szorosabb érzelmi kontaktus, vagy több annál, mint a napi élethez szükséges funkcionális párbeszéd, mert mindannyian online töltötték minden éber percüket. Nem csak egyszerűen használták az elektronikus médiát, hanem „úgy éltek benne, mint hal a vízben”.

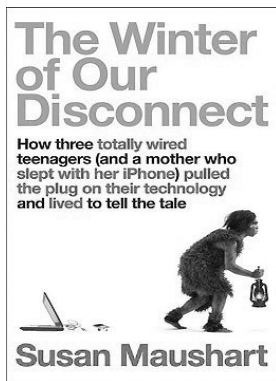
Maushart gyerekei közül a 14 éves Sussy volt legjobban hozzánőve a laptopjához. A lány szinte az egész életét online töltötte, sokszor még az éjszaka közepén is javában csetelt.

Bill – ahogy az a tini fiúknál szokás – inkább konzolokon és a Nintendóján játszott.

Csak a 18 éves Anni élt némi valós társadalmi életet, néha összejött a barátaival, de az ideje nagyobb részét ő is inkább a közösségi oldalakon töltötte: nagy Facebookos és Twitteres volt. Maushart maga sem vetette meg az elektronikus médiát, hiszen rögtön könyve alcímében bevallja, hogy rendszeresen az iPhone-jával aludt. Mindezek ellenére nem hagyta nyugodni ez a családkép, és elhatározta, hogy tesz ellene valamit.

Lakat alá került a számítógép, a laptop, a mobiltelefon, az összes játékkonzol, még a rádió és a televízió is. A tiniknek nem volt többé lehetősége rá, hogy gubancos lelkiállapotukról percről-percre tudósíthassanak a Facebookon, nem volt mobil sem, hogy azon mulassák az időt. Maushartnak óriási elvárásai voltak a „kísérlettel” kapcsolatban: „Azt reméltem, hogy ez a tapasztalat átalakítja az életünket, hogy több közünk lesz egymáshoz, hogy leülünk együtt az asztalhoz enni és játszani, esetleg zenét hallgatni.”

A remények nagy része meg is valósult idővel. A gyerekek jól alkalmazkodtak az offline élethez, a család többet beszélgetett, és közösen vacsorázott. Időtöltésként társasjátékoztak, elkezdtek együtt moziba járni, amelyet jobban élveztek mint valaha. Anninak szokásává vált, hogy beült az egyetemi könyvtárba, Bill pedig rátalált az oly régóta elhagyott szaxofonjára. Talán csak Sussy-val volt egy kis probléma, aki a projekt elején az apjához költözött hat hétre, mert nem bírta megenni online kapcsolatokat nélkül. Egy idő után persze ő is visszajött a házába, és rájött, hogy ha nem a képernyőt bámulja fél éjszaka, akkor többet tud aludni, és sokkal kiegyensúlyozottabbak lesznek a nappalai.

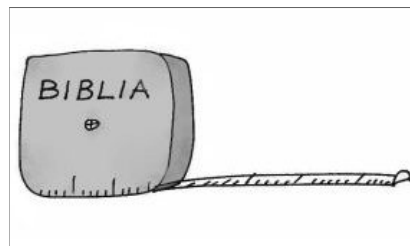
Maushart szerint a család egyik legfőbb tapasztalata az volt, hogy megismerkedett az UNALOMMAL.

Ettől az író nő tartott is egy kicsit, hiszen a mai tinik nem ismerik ezt az állapotot. A folyamatos telítettség pedig megszünteti a motivációt, és enerváltá teszi őket, ebből nehéz lesz felébredni – gondolta Maushart. A másik fontos tapasztalat az volt, hogy a gyerekek megtanultak egyszerre csak EGY dologra koncentrálni. Az író nő szerint ugyanis egy átlagos amerikai tini 7,5 órát tölt valamilyen elektronikus médiát használva, ez pedig csak úgy lehetséges, hogy folyamatosan több dologgal foglalkozik egyszerre.

Maushart meggyőződése, hogy ezzel a hat hónapos periódussal nem büntette a gyerekeit, hanem nagy szolgálatot tett nekik, mert az elektronikus média használata ma már nem életstílus vagy anyagi háttér kérdése. A legtöbb tini beleszületik ebbe az állapotba, így eleve nem ismer más életformát.

Az író nő a kísérlettel le akarta vetni a „folyamatos csatlakozás terhét” a gyerekekről és alternatívát kínálni nekik egy „dobozos kívüli” élethez. Ez sikerült is, éppen ezért a kísérletről készült könyvvel Maushart a többi szülőnek is felajánlja ezt a lépést. (*Parókia.hu*)

FIRKA

Mértékesség

Adorjáni László karikatúrája

TOLLVONÁS

A kis kéregető

Zúzmarapillék hulltak alá a fákról, miközben a bokrok is fázósan húzták össze magukat. Verebek csipegették az őszi maradékokat, aztán gyorsan szétbontak a hangra. A fa alatt kartonpapíron ülve egy gyermek kéregetett. Előre-hátra lóbálta magát, vontatottan mormolva valamit. Csupasz lábcskáit kéken tapadtak a fagyos földhöz, borzas haja pedig csomókban tartotta fenn a zúzmarát.

A járókelők sapkájába dobtak egy-egy pénzdarabot, de ő fel sem nézett, csak duruzsolt tovább. Egy asszony ruhácskát hozott szatyrában s egy pár kopott csizmát. Szemét törölgetve felöltöztette a gyermeket – néhány perce még az erkélyről figyelte az aprócska emberi lényt. Alig férték a lábbelibe a dagadt lábcskáik. Dermédt kezébe nyomott egy kiflit és egy narancsot. Mint egy éhes kis állat előbb a gyümölcsbe harapott, úgy héjástól. A sétányon hirtelen egy tarka szoknyás nő libbent előre s gyorsan levetkőztette a fiút, szaporán pofozgatva. Köténye zsebébe mélyesztette a pénzt, a kiflit, a ruhákat pedig hóna alá csapta. Aztán kerepelve otthagya a szipogó gyermeket.

Pedig már kezdte kellemesen érezni magát a csizma melegében. Fánknyira dagadt talpát úgy cirógatta a bundás bélés.

Újra elkezdte a síró kéregetést. Az arra járó gyermekek kíváncsian megbámulták. Volt aki, megdobálta hóval, volt, amelyik csak sajnálkozva megállt előtte.

Magas kékségében az ég, akárcsak a város, már boldogan kezdett készülődni az ünnepre. A varjak továbbra is havat követeltek károgova a fán, amely alatt egy apróság, egy batyunyi emberke még mindig hajbókolt.

Szürkölődött és fények gyúltak a kerti lámpákon s az ablakok mögött. Mámorosan leszállt az este. Később csak egy csillag, egyetlen napkeleti fényes Csillag bámulta még fentről az elhagyott parkot, mintha azt mondaná: „Engedjétek hozzám a gyermekeket!”

A kis kéregető megpróbált felállni, hogy tovább vánszorogjon, de lábai nem mozdultak. Kellemes bágyadság öntötte el a kicsi testét. Egy szemközti fáról fehér fátyol libbent feleje s puhán átkarolva ringatta előre-hátra. Lány volt és hószagú-szárnyú. A gyermek pilláit lehunyva mosolygott...

VERES PIROSKA

✿ **PERT NYERT A KERESZTJE MIATT ELBOCSÁTOTT NŐ.** Megnyerte a strasbourgi emberi jogi bíróságon indított perét Nadia Eweida, akit a British Airways brit légitársaság azért akart elbocsátani, mert keresztet viselt a nyakában – írja a BBC. Három, hasonló ügyben Strasbourghoz forduló sorstársa viszont vesztett. A 61 éves, kopt keresztény Naida Eweida ügye 2006 szeptemberében kezdődött, amikor hazaküldték, mert látható módon viselte nyakában kis ezüstkeresztjét, a cég vezetése kérésének ellenére. A BA 2007 februárjában módosította az egyenruha viselésére vonatkozó szabályozást, ekkor a nőt adminisztratív munkakörbe vették vissza. Az asszony bírósághoz fordult, mivel szerinte a légitársaság megsértette az Európai Emberi Jogi Egyezmény 9. és 14. cikkelyét, amelyek megtiltják a vallási megkülönböztetést, valamint elismerik a szólás- és vallásszabadságot. A hölgy hazájában végigjárta a bíróságokat, de mindegyik pert elvesztette, mivel a munkaügyi bíróságtól a Legfelsőbb Bíróságig mindenhol úgy ítélték meg, hogy a nőnek nincs joga viselni a keresztet a társaság kérésének ellenére, mivel az hitének nem központi része – azaz a keresztényeknek nem kötelező keresztet viselniük. A strasbourgi emberi jogi bíróság viszont most kimondta, hogy a BA szabályozása diszkriminatív volt. David Cameron brit miniszterelnök üdvözölte a döntést. A per téje az volt, hogy viselhetnek-e az emberek a munkahelyükön vallási jelképeket. Ugyanakkor Naida mellett még másik három is Strasbourghoz fordult, hasonló okokból. Ők viszont elvesztették a pert. *(Magyar Kurír)*

✿ **MINDEN HARMADIK EMBER KERESZTYÉN.** Továbbra is a keresztények vannak a legtöbben: a világ népességének 31,5 százalékát teszik ki, ami 2,2 milliárd hívőt jelent – derült ki a washingtoni Pew Research Center által közzétett tanulmányából. A jelentést 2010-es adatok alapján – mintegy 2500 népszámlálás, felmérés és népességi nyilvántartás felhasználásával – állították össze. A „Globális vallási térkép” című tanulmány szerint továbbra is a keresztények vannak a legtöbben: a világ népességének 31,5 százalékát teszik ki, ez 2,2 milliárd hívőt jelent. A kereszténység követőinek a fele a római katolikus egyházhoz tartozik, míg 37 százalékuk valamely protestáns, 12 százalékuk pedig ortodox felekezet tagja.

A második legelterjedtebb vallás az iszlám: a Föld lakóinak 23 százaléka, vagyis 1,6 milliárd ember vallja magát muszlimnak. A

harmadik nagy világvallást, a hinduizmust követők tábora viszont már nincs akkora, mint a felekezeten kívüliek csoportja – hívták fel a figyelmet a jelentés készítői. Utóbbiak létszáma eléri az 1,1 milliárdot, nagy részük, 62 százalékuk Kínában él. A világ hindu lakossága elsősorban Indiában, illetve Bangladesben és Nepálban összpontosul, míg a negyedik legnagyobb világvallásnak, a buddhizmusnak a hívei Kínában (50 százalék), Thaiföldön (13,2 százalék) és Japánban (9,4 százalék) élnek. A zsidó vallásnak 14 millió követője van, 40,5 százalékuk Izraelben, 41,1 százalékuk pedig az Egyesült Államokban él. *(MTI)*

✿ **ELTÚNT A KERESZT A REAL MADRID LÓGÓJÁRÓL.** A muzulmán és keleti szurkolók miatt eltűntette lógójáról a keresztet a Real Madrid, az egyik legismertebb spanyol fociklub, írja az RT.com. A Marca című spanyol lap szerint mindennek oka a félreértések elkerülése a muzulmán többségű területeken. A klub vezetői véletlenül épp akkor jutottak erre az elhatározásra, amikor az Egyesült Arab Emírségekben egy mesterséges, tematikus szigetet hoznak létre egymilliárd dollárért.

A kereszt akkor jelent meg a klub lógóján, amikor XIII. Alfonz király 1920-ban a királyi címet adományozta a csapatnak, aminek következtében a lógó tetejére felkerült a királyi korona, amiben ott van a kereszt. Így tulajdonképpen a spanyol koronát csonkították meg. A Real Madrid lépése nem sokkal lemaradva követte a Barcelonát, ami már korábban eltávolította a keresztet lógójából a katarai szponzorok miatt. *(Magyar Kurír)*

✿ **TANÁCSOK KIÉGETT EGYHÁZI DOLGOZÓKNAK.** Az utóbbi öt évben egyre több lelkész és egyházi dolgozó merül ki – derül ki a német egyházi sajtó híradásaiból. Az okok közül toronymagasan kiemelkedik, és minden keresztyén felekezetre igaz, hogy csökken az utánpótlás, ezért egyre több feladat hárul a lelképásztorokra, lelkigondozókra és más egyházi munkásokra. Az egyházak iránti általános ellenszenv is jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a dolgozók veszítenek munkakedvükből.

A teológus és pszichoterapeuta szerint a lelkészeknek meg kell tanulniuk olykor nemet mondani felettüknek, mert megbetegítő, ha az ember hosszú távon olyat tesz, amivel nem tud azonosulni. Továbbá azt javasolja, hogy az egyház frontján jelentkező kudarcokat ne vegyék magukra, inkább

erősítsék önbizalmukat. Müller végül a hívekhez fordul: vegyenek vissza az egyházat érintő kívánságaikból, elvárásaikból. Kímélik a lelképásztorokat, lelkigondozókat, hogy hosszú ideig egészségesen tudjanak szolgálni. *(Református.hu)*

✿ **BIBLIAI RÉGÉSZETI FELFEDEZÉSEK.** A hukoki zsinagóga mozaikjának felfedezése az egyik legszebb eredmény, ami a múlt esztendőben történt régészeti munkálatok gyümölcse. Hukok ókori falu néhány kilométerre feküdt a Galileai tengertől nyugatra, Magdala és Kapernaum irányában. A mozaik nagyon jó minőségben maradt fenn. Ábrázolásából Sámson alakja vehető ki, amint vadállatot tépett szét, erre utal a héber felirat is. A következő érdekesség az ún. Bethlehem bulla, ami valójában egy pecsétnyomó töredéke. Mérete 1,5 cm. Vésetének vagy feliratának három sora a legkorábbi nem bibliai darab, ami megőrizte Bethlehem nevét. Valószínűleg bírói pecsétnyomó lehetett, feltételezhetően Manassé vagy Jósias király idejéből. Szintén 2012-ben, Tell Hácór feltárasakor 3400 éves gabonatarló edényekre bukkantak, melyek tűzvész nyomait mutatják. A jeruzsálemi Héber Egyetem kutatói végezték a feltárást. A hatalmas hácóri királyi kastély maradványai alatt lelték fel a maradványokat. Józsué könyvének 11. fejezete szerint Józsué a halmokon álló városokat nem perzselte fel, egyedül csak Hácórt. A város a Krisztus előtti 18-9. század között az egyik legnagyobb kereskedelmi központ volt az országban, Babilónia és Szíria között.

BÉKEFY LAJOS

SZERK. MEGJ.: Ismételten emlékeztetjük szerzőinket, hogy a szerkesztőségünkhöz eljuttatott cikkeket, terjedelmi okokból, szükség szerint átszerkesztjük, rövidítjük.

IDÉZŐJEL

„Úgy érzem, manapság sokkal inkább a szemünket és a fülünket kell megbőjtölni, hogy Isten halk és szelíd hangját meghalljuk, amely felülről és mégis belülről akar hozzánk szólni. Mi a feladat, a »leckénk« a halk és szelíd szó meghallása érdekében? Mondjuk, egy héten legalább egy nap ne nyissuk ki a rádiót, televíziót, ne olvassuk el az újságok szomorú, riasztó, keserves, rossz híreit – az anti-evangéliumot, az ellenörömhírt –, amelyek bajokról, háborúkról, gyilkosságokról, sikkasztásokról, gazdasági és hatalmi küzdelmekről szólnak; ehelyett csöndesedjünk el.”

GYÖKÖSSY ENDRE

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Korrektor:** Orozsi Kálmán. **Külmunkatársak:** Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Lőrincz Lóránd-Péter, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. **Szerkesztőségi elérhetőségek:** Harangszó, 410001, Oradea (Nagyvárad), str. Moscovei (Szilágyi Dezső u.) nr. 14. Tel.: 0259-416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.harangszo.blogspot.com. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A beérkező írásokat szükség szerint rövidítjük. **Lapterjesztés:** 0259-435-386 (Igazgatótanácsi Hivatal). Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik.

Harangszó- melléklet **Egyházi sajtó**

A lenti cikkben felidézett jókedvről és vidámságról tanúskodik ez, a ma már dokumentum-értékű, 1993-ból származó felvétel. Balról jobbra, a Harangszó egykori, Teleki utcai szerkesztőségében: Barabás Zoltán, Gavrucza Tibor, Csúry István és Radványi Károly

Harangszó

Számomra a Harangszó nem csupán egy újság címe, a szerkesztőség nem egy volt csak az egyházi szerkesztőségek közül, hanem az Élet volt, amit 23 éven keresztül éltem. A Harangszó jelentette a hétköznapiakat, vasárnapokat és sokszor az ünnepnapokat is. Családomban a legkedvesebb családtag volt, s amikor a szükség úgy kívánta, mindennél és mindenkinél előbbre való. Kis túlzással nem egy hely volt, hanem életforma. Általa sok kiváló emberrel találkozhattam, sok helyen jártam, és mindenekfelett olyan tanulási lehetőséget adott, amiért szüntelen hálás vagyok Istennek.

1990. januárjában a mai Partiumi Keresztény Egyetem épületében egy csoport alkotásra vágyó lelkes, több mint 40 év után, újtára indította Harangszó címen az egyházkerület gyülekezeti lapját. Az ugyancsak akkor megújult Bihari Napló szerkesztősége gépirót és korrektort keresett, s a meghirdetett állásra – ahova én is jelentkeztem – nagy volt a túljelentkezés. A vizsgáztató bizottságban résztvevő Súlyom Lajos, a Harangszó első grafikai szerkesztője, Farkas Antal hajdani felelős szerkesztő megkeresésére a Harangszó titkárnői állására engem javasolt. Így vált valóra akkori álmaim legszebbike, ami messze nem a véletlen választáson múlt, hanem Isten engem oda vezető szándékán.

Boldog voltam, amikor 1990. február 15-én hivatalosan elfoglaltam állásomat, és

bekerültem a szerkesztőségbe elkezdődött egy színes életforma. Nagyon szerettem a változatos munkámat, és semmilyen áldozat nem volt érte drága. Az első három évben szinte mindig éjszakába-hajnalba nyúló szerkesztéseink voltak, az akkori főszerkesztő esperesi tisztje miatt. Minden fáradtságot kárpótol azonban a mindig vidám, jó hangulat, egy-egy gyengébb írás sok humorral való átalakításának alkotói öröme.

Feljethetetlenek maradnak azok a beszélgetések, amikor a lelkes kollégák hét elején összegyűltek szerkeszteni, s először mindig arról szóltak, milyen ígéről prédikáltak vasárnap, hogyan nyílt meg számukra az ige mondanivalója és miként tudták azt átadni. Életre szóló dolgokat tanultam meg tőlük: emberséget, alázatot, megbocsátani és elnézni tudást, bölcsességet, türelmet, kitartást Isten ügye mellett. Az évek során számomra is Isten ügye lett a Harangszó, amikor a főszerkesztők egymást váltották, de az újság megjelenéséről gondoskodni kellett. Örültem, hogy a magam helyén szolgálhattam Istent és az újság ügyét, mert voltak olyan hosszúra nyúlt hónapok, amikor állandó szerkesztőségi helyiség hiányában az én akkori Dacia autómba beült az öttagú szerkesztőség, és mikor kinél állítottuk össze a lapot – töretlen jókedvvel és vidámsággal.

BABES ARDAI ERIKA

FOLYTATÁSA A II. OLDALON

KEDVES OLVASÓINK! Nemcsak egy ember, de egy lap életében is kiemelkedő jelentőséggel bír a múlt. Fontos, hogy a jelenlegi olvasók és munkatársak is tudják, ismerjék, elismerjék az elődök munkáját, szolgálatát. Ennek jegyében szerkesztettük mellékletünk ideit, immár negyedik számát, melyben ezúttal, szerzőink vallomásain, visszaemlékezéseink keresztül, újságunk kezdeteit és közelmúltját vesszük górcső alá. Emellett napjaink egyházi sajtójáról, feladatairól is gondolkodunk, gondolkodtatunk. A sajtó humoros megközelítéséről pedig Firka rovatunk különkiadása gondoskodik. A szerk.

TOLLVONÁS

Egyház, sajtó, közélet

Újság, tévé, rádió, internet... Megannyi felület, amely az egyháznak is lehetőséget biztosít, hogy a médiában (Isten) szavát hallassa. S megannyi lehetőség, hogy ezen eszközöket és felületeket használva megszólítson.

A nyugati egyházakban már nem kizárólag belterjes egyházi réteglapokat, -műsorokat készítenek, hanem olyan közéleti műsorokat is, amelyekben az Ige üzenete és a gyülekezeti események mellett szűkebb és tágabb pátriájuk egyházi, társadalmi politikai, gazdasági történései is helyet kapnak. Mellettük pedig ott van a keresztyén értelmezés, reakció, szemszög, megközelítés lehetősége is.

Ugyanez kicsiben, elsősorban egyházi internetes blog-oldalokon, a Kárpát-medencében is kezd meghonosodni. Keresztyén közéleti személyiségek (nem kizárólag lelkészek) mondják el, írják le véleményüket politikai, társadalmi, közéleti fejleményekkel kapcsolatban.

Az egyházi média átpozícionálása felénk egyelőre annyit jelent: próbálunk élni a modern kor lehetőségeivel. Pótolni a lemaradást a nyugati egyházi média és a világi sajtóval szemben. Fekete-fehér lapjaink mellett az éterben is megszólalni, a képernyőn jelen lenni, belakni az internetet. Netán helyet kapni a világi médiumokban is.

A hitelességi problémákkal küzdő 21. században, amikor nehéz érteni és megérteni a világban végbemenő folyamatokat, jó, ha a keresztyén szemszög is megjelenik. Ha az Ige magyarázata mellett a világot is megmagyarázza időnként valaki...

FÁBIÁN TIBOR

KÖRKÉRDÉS

Évek a Harangszóval...

Mellékletünk idei számában új rovatot avatunk, melyhez azon külmunkatársaink segítségét kértük, akik több éve szerzői a Harangszónak. Arra voltunk kíváncsiak, hogyan élték meg a lappal közösen eltelt éveket?

BALÁZSNÉ KISS CSILLA lelkipásztor, Érmihályfalva: A Harangszó egyedi. Királyhágómelléki Harangszó. A mienk. Összetevészetlenül partiumi. Benne van saját „hangunk”, saját arcunk, saját szavunk.

Amikor olvasod, megszólít. Van belső hangja, nem csak szavain keresztül, de illusztrációin keresztül is. Szól Igéről és az Ige munkájáról, szólít Igéhez és munkára.

Kiválósága szerintem abban rejlik, hogy tartalmát és formáját úgy szerkesztik, hogy az az Ige mértékét közvetítse. A magyar református igehirdetés és öntudat mértékéhez, tisztánlátásához, egyszerűségéhez illeszkedik.

Amikor a Harangszó számára (többnyire a bibliaolvasó kalauz vezérfonalához igazodó) igemagyarázatokat fogalmazom meg, először valóban csend kell, hogy abban meghalljam a Szót, az Isten Lelkétől származót, s az igazi Csendet, a Lélek számára elcsendesítőt. Ő ajándékozza, csak Ő adja.

Nem teher számomra sem a csend, sem a Lélek Csendje. Inkább igei és lelki feltöltődés. A már sokadszor elolvasott, magyarázott ígerészekben találok magunknak, királyhágómellékieknek, újabb és újabb üzenetet, megszólít sokszor egy szó, egy fél mondat, egy igei felfedezés, ami felett oly sokszor átsiklottunk, amire nem figyeltünk eléggé, amit nem vettünk eddig komolyan, ami útbaigazít, ami válasz és isteni segítség időszerű kérdéseinkre, útkeresésünkre.

Amíg a Harangszónak írok, az Ige mértéke alá állok és másokat is oda akarok állítani. A Csend megváltoztat valamit bennem. Már tisztábban látok, újra tervezek, látom, hogy hogyan, kihez lépjek... Szeretném, ha a Csendben másokban is, az olvasóban is történe változás.

Reménykedem, ahogyan belerezdül a templom harangjának hívogató szava az Istent kereső ember lelkébe, úgy a Lélek szava is belerezdül „harangszóként” és „harangszósan” a leírt igemagyarázatokon keresztül az Istent kereső olvasó lelkébe.

CSOHÁNY JÁNOS ny. lelkész, egyháztörténész, Debrecen: Az 1999. szeptemberi *Harangszó*-ban jelent meg *Felnőtt-keresztység a reformátusoknál* címen első írásom.

Azóta eleinte ritkábban, az utóbbi évtizedben gyakrabban megszólalhatok itt. Igyekezem cikkeimmel hozzájárulni a hit- és egyházépítéshez. Remélem, hogy sikerrel. Az azonban biztos, hogy a lap az én hit-, egyház- és magyarságtudatom építéséhez messzemenően hozzájárul. Öröm figyelemmel kísérnem a királyhágómelléki egyházkerület életét, szívverése lüktetését. Jó tapasztalnom, hogy a *Harangszó* frissen, tárgyilagosan tájékoztat és tanít. Segít eligazodni korunk bonyolult, gyorsan és gyakran változó életében és megmutatja, hogy mindebben hogyan kell a Krisztusra hagyatkozó egyháznak tevékenykednie. Az evangéliumi tanítás történelmi tanulságai felhasználásával megtalálja a korunknak szóló időszerű és megújító evangéliumot, közvetíti az élet beszédét. Ezt kapom a *Harangszó*-tól és törekszem tollammal magam is segíteni mindezt.

TÓTH ZSIGMOND presbiter, Hegyközsztár: Hogy mit jelent számomra a *Harangszó*? Sokat! Ha abból a szemszögből nézem, mint egy kíváncsi természetű református vallású hívő ember, gyülekezeti tag, akkor azt mondom, alig várom, hogy kézbe vehessem a legfrissebb lapszámot, hiszen megtalálom benne mindazt, ami hozzásegít a tudásom bővítéséhez. Munkatársként nézve mindig találok benne külső és belső újításokat, új neveket fedezek fel a tudósítók közt, de mindig a helyén vannak a nemcsak általam kedvelt állandó rovatok is.

Egyházkerületi, egyházmegyei PSZ-tiszttségemnél fogva és a lap munkatársaként, alkalmam volt több egyházközségbe ellátogatni, imahetek, presbiterképzések alkalmával. Egy alkalommal egy kis faluban szolgáltunk. Most is, mint minden alkalommal, bemutattam a *Harangszót*, illetve beszéltem az egyházmegyei és egyházkerületi PSZ munkájáról, presbiterképzésekről, amikor egy nénikére lettem figyelmes, aki kezében egy régebbi lapszámmal, várta hogy odaérjek hozzá. Félrevont, majd elcsukló hangon ezt mondta: „a tiszteletes úr mondta, hogy ma Ön is eljön hozzánk, hát azt mondtam az én öregemnek, apjuk elmegegyek és megnézem ezt az embert, akit csak az újságból ismerek. Hát eljöttem, Bözsi néni vagyok.”

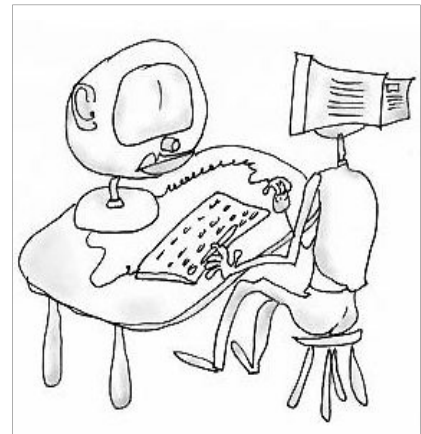
Illedelmesen én is bemutatkoztam, mire Bözsi néni így folytatta: „tudom kedveském, nagyon szeretem az írásait, mert

ahogy maga ír azt meg lehet érteni, nem komplikálja olyan furcsa szavakkal. Mert a mai fiatalok szeretik az idegen szavakat használni, amit mi már nem értünk, csak ezt szerettem volna mondani magának.”

Egy pillanatra csak kapkodtam a levegő után, nem jött ki szó a számon, majd amikor sikerült megszólalnom, azon vettem észre magam, hogy Bözsi néni fogja a kezemet és ezt mondogatja: „Isten áldja meg, újságíró úr!” Mikorra felocsúdtam, a néni már hazafelé lépegetett. Köszönöm, Bözsi néni a megtiszteltetést és a bátorítást. Erőt, egészséget kívánva, Isten áldásával!

F. T.

MÉDIAFIRKA

Számítógépember, avagy a szerkesztő átváltozása. Adorjáni László karikatúrája

HARANGSZÓ

FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL

A 2000-es évek elejétől a szerkesztőség a Szenci Kertész Ábrahám egyházkerületi nyomdában kapott irodahelyiséget. Változást jelentett ez az újság előállítása, nyomtatása szempontjából is. A '90-es évek elején még ólomba szedték és a nagyváradi állami nyomdában nyomtatták a lapot. Az egyházkerületi nyomdában a számítógépes szerkesztés viszont leegyszerűsítette a *Harangszó* előkészítési munkálatait is. Az addig életfontosságú grafikai szerkesztőt felváltotta a számítógépes szerkesztői program használata, s a szerkesztőség három munkatársra szűkölt: felelős szerkesztő, titkár-nő-olvasószerkesztő és számítógépes tördelő. E szűkítéssel nem csak munkatársaktól vált meg a lap, de a sok mindent átvészelő vidám, poénos hangulat is illanóban volt. Ami állandó maradt, az nem más, mint **Isten gondviselése**. A több mint két évtized alatt sokszor mondtam, amit ma is vallok: ameddig a Szentlélek Isten élteti az újságot, addig lesz *Harangszó*. Istené volt, van és lesz a dicsőség!